

Vem är säker i en klimatförändrad värld?

En diskursanalys av den svenska och internationella synen på
klimatdriven migration.

Abstract

The purpose of this study is to analyze the Swedish and international discourse for climate migration through the lens of national security, human security, and gender security to illustrate the limitations of different discourses. Climate-driven migration is expected to increase significantly in the coming years. It is therefore necessary to examine how Sweden as a possible recipient country and the UN as the most prominent international organization shape the security discourse for climate migration and what in the debate is described as threats and against whom. By using Maarten Hajer's analysis tool storylines to find recurring arguments in the debate and relate them to a security discourse the study shows the dominance and power relations between the discourses, which in turn influence the measures taken in the political field. The findings of this study are that the security discourse in Sweden has a national economic focus and advocates international solidarity and regulation between states on the issue, while the UN focuses on the vulnerability of individuals. The conclusion is that there is a twofold discourse and weak coordination that hinders the necessary preparedness required to deal with the problem, regardless of whether it is states or individuals that are considered primarily worthy of protection.

Nyckelord: Klimatmigration, nationell säkerhet, mänsklig säkerhet, genus, diskursanalys, storylines.

Antal ord: 9825

Innehållsförteckning

Förkortningar	1
1 Inledning	2
1.1 Bakgrund.....	2
1.2 Problemformulering	4
1.3 Syfte och frågeställningar	5
1.4 Tidigare forskning	5
2 Teoretiskt ramverk	8
2.1 Nationell säkerhet.....	8
2.2 Mänsklig säkerhet	9
2.3 Genus och klimatsäkerhet.....	10
3 Metod och material	11
3.1 Material och urval	11
3.2 Metod.....	12
3.2.1 Diskursanalys och meningsskapande processer	12
3.2.2 Operationalisering	14
4 Resultat och analys	16
4.1 Sveriges migrationspolitik och inställning till klimatmigration	17
4.1.1 Storylines	17
4.1.2 Den svenska diskursen och det nationella ansvaret.....	19
4.2 FN:s anpassningsstrategi för klimatmigration	21
4.2.1 Storylines	21
4.2.2 Säkerhetsdiskursen i FN och det internationella ansvaret	23
5 Diskussion och slutsats	25
6 Referenser	28

Förkortningar

EU: European Union

FN: Förenta Nationerna.

IOM: International Organization for Migration

IPCC: Intergovernmental Panel of Climate Change

NGO: Non-governmental organization

SOU: Statens offentliga utredningar

UNDP: United Nations Development Programme

UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugees

1 Inledning

I en värld som präglas av klimatförändringar finns idag en mängd olika sätt att prata om människor i rörelse. Oavsett om människors mobilitet och förflyttning sker frivilligt, som en förebyggande åtgärd eller under tvång har säkerhetsdiskurser följt debatten och policyförslagen som riktats mot att hantera frågan om klimatdriven migration.

Inom säkerhetsteori och praktik finns flera perspektiv kring vad som anses vara ett hot samt vad som anses skyddsvärt. Dels den traditionella säkerhetsdiskursen med fokus på staters säkerhet som under en lång tid haft framgång och förespråkats av bland annat FN som en konfliktförebyggande och fredsskapande strategi. Dels en säkerhetsdiskurs med fokus på människor och individers säkerhet som fått ett allt större utrymme då den av flera forskare anses vara bättre anpassad till komplexiteten som rymmer förhållandet mellan klimatförändringar och migration. Den mänskliga säkerheten har även utmanats och skapat utrymme för feministisk säkerhetsforskning som menar att det krävs en genuslins för att kunna anpassa policy och strategier i syfte att skydda individer i en klimatförändrad värld. Det gör det därför intressant att undersöka vilka säkerhetsdiskurser som dominerar den svenska och internationella politiska debatten om hur denna fråga ska hanteras. Diskurserna skapar ramverket för vilka åtgärder och policys som vidtas och är avgörande för den nationella och internationella beredskapen kring klimatförändringarnas konsekvenser.

1.1 Bakgrund

Redan år 1990 uppmärksammade IPCC:s rapport att klimatdriven migration kan bli en av de enskilt största konsekvenserna till följd av klimatförändringar med miljontals människor som tvingas att förflytta sig från sina hem. Läget är svårbedömt men en accepterad siffra inom forskningen är att det år 2050 beräknas finnas 200 miljoner klimatmigranter vilket ger en indikation för omfattningen av de aktuella och framtida utmaningar som världen står inför även om det är omöjligt att göra en exakt förutsägelse av det slaget (Brown 2008 s.9-11). Något som enligt Bierman och Boas (2010 s.61) hindrar den globala styrningen och hanteringen av problemet är den otydliga definitionen av vad som klassas som en klimatmigrant samt att problemet inte adresseras utifrån den akuta situation kring mänskligt skydd och säkerhet som forskare belyst under flera år.

Trots vetenskapen om problematiken finns idag ingen internationell flyktingstatus för människor som tvingats migrera till följd av klimatförändringar. Det är därför av vikt att definiera skillnaden mellan begreppen "klimatflykting" och

“klimatmigrant” som ofta används inkonsekvent både inom rättslig och vetenskaplig litteratur. Enligt FN:s flyktingkonvention (UNHCR 1951/1967) är definitionen av flykting:

(...)“owing to wellfounded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it.” (UN 1951 artikel 1A:2).

Den nuvarande internationella flyktingkonventionen är anpassad för flyktingar som flyr från sina länder på grund av statligt ledd förföljelse och gäller inte klimatflyktingar, det nuvarande rättsliga skyddet är bara marginellt då det största ansvaret läggs på hemlandet för migranten (Bierman, Boas 2010 s.72-74). Då FN:s definition inte rättsligt är applicerbar på människor som flyr till följd av klimatförändringar är det därför vanligt att använda begreppet klimatmigration även om det implicerar att människor frivilligt väljer att migrera snarare än att det sker till följd av ohållbara levnadssituationer. FN:s migrationsorganisation IOM använder sig av begreppen “climate migrant” eller “forced climate migrant” där det senare syftar till att förmedla innebörden av det ökande fenomenet med ofrivillig förflyttning som en konsekvens av ökade klimatförändringar (Brown 2008 s. 13-14). I denna studie kommer begreppet “klimatmigrant” att användas för att vidare diskutera de diskursiva aspekterna av formuleringen kring fenomenet.

Den svenska migrationspolitiken i förhållande till FN:s flyktingorgan UNHCR, är intressant av flera anledningar i denna fråga. Dels är Sverige medlemmar i EU och många regleringar och bestämmelser i den svenska migrationspolitiken styrs av gemensamma bestämmelser på EU-nivå. Trots detta är Sverige ett unikt fall i frågan om klimatmigration då det funnits en paragraf i den svenska utlänningslagen (2005:716) som syftar till personer i behov av övrigt skydd. Övriga skyddsbehövande gällde tidigare utläningar som:

(...)“behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp, eller inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof” (4 kap. 2 a §).

I den tillfälliga utlänningslagen som trädde i kraft 2016 togs dock delen om övrigt skydd på grund av miljökatastrof bort. Vid en omprövning av lagändringen 2021 var regeringens förslag att inte återinföra lagen med motiveringen att den både varit svår att implementera på enskilda fall samt att den saknar stöd i EU-rätt och andra internationella bestämmelser. Detta förslag har mötts av kritik från remissinstanser som bl.a. Rädda barnen, UNICEF och Lunds universitet då man menar att prognosen för en ökad klimatdriven migration kräver en nationell skyddsgrund (Justitiedepartementet 2021). Tidpunkten för den svenska

lagändringen är relevant ur den aspekt att den skedde under och i affekt av det stora antalet asylsökande i Europa 2015 som satte stor press på det svenska migrationsverket vilka saknade både resurser och beredskap för mängden ärenden som behövde hanteras under kort tid (Beskow 2018 s.5). Detta kan ha varit bidragande faktor till en säkerhetsdiskursiv förändring i den svenska migrationspolitiken och oviljan att nationellt adressera klimatmigration som ett fenomen som kräver nationell beredskap.

Klimatdriven migration sker både inom länder och över nationsgränser men drabbar de fattigaste länderna värst då de har svårare att både förbereda sig och skapa anpassningsprogram för vatten och matproduktion än rikare länder. Detta kommer att kräva mer stöd av internationell policy oavsett om migrationen sker internt eller transnationellt (Bierman, Boas 2010, s.61). FN:s generalsekreterare António Guterres har i flera uttalanden påpekat sambandet mellan klimatförändringar och andra globala utmaningar. Naturkatastrofer och klimatförändringar har i flera fall bidragit till regional instabilitet till följd av torka, bränder, översvämningar och matbrist som i sin tur lett till konflikter. De direkta effekterna på natur och klimat som leder till att människor fördrivs från sina hem är lättare att peka ut i direkt koppling till klimatförändringar. Konflikterna som en indirekt effekt är mer komplicerade då det kan finnas många samverkande faktorer till att en konflikt uppstår även om klimatförändringar kan vara en av de bidragande faktorerna (Naturskyddsföreningen 2021). Detta visar på en komplexitet i förhållandet mellan migration och klimat som inte beskrivits i tidigare migrationsforskning där orsakerna till människors mobilitet varit möjliga att härleda i återkommande mönster och med ett internationellt regelverk som skyddsgrund och ramverk.

1.2 Problemformulering

Forskningsområdet som denna studie ska undersöka kommer att ta sin utgångspunkt i den svenska migrationspolitiken för klimatmigration för att analysera den diskursiva förändringen som skett de senaste åren. För att undersöka detta är det även relevant att se till den internationella diskursen inom FN och EU som i stor utsträckning påverkar medlemsländernas egen migrationspolitik genom internationella bestämmelser och regelverk.

Klimatdriven migration är ett redan pågående fenomen som beräknas öka kraftigt i framtiden men uttalanden och rapporter från olika samhällsaktörer tyder på att det saknas beredskap och regelverk för hur detta ska hanteras både internt inom länder och internationellt. Bierman och Boas (2010 s.62) menar att det finns få studier som undersökt fenomenet som ett globalt styrningsproblem. Problemmrådet som denna studie därför kommer att undersöka är hur den internationella diskursen påverkar den svenska diskursen och den nationella migrationspolitiken för beredskap och hantering beroende av synen på säkerhet. Genom att undersöka det svenska fallet av en diskursiv förändring i en internationell kontext är det möjligt att dra generella slutsatser om den

internationella diskursens upprätthållande eller möjlighet till förändring. Vissa slutsatser kommer att vara fallspecifika men även dessa kan vara till nytta för att öka förståelsen för den svenska politikens utformning och begränsningar i det internationella systemet.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka den svenska diskursen för klimatdriven migration i relation till diskursen inom FN-organen UNHCR och IOM för att bidra till ökad kunskap om de diskursiva begränsningarna för hanteringen av kring klimatdriven migration. Studien kommer att analysera diskurserna utifrån säkerhetsteoretiska perspektiv som statlig säkerhet och mänsklig säkerhet samt genom ett genusteoretiskt säkerhetsperspektiv.

Studiens inomvetenskapliga relevans består i att klimatmigration studeras utifrån en kombination av genus-och säkerhetsperspektiv. Vidare undersöks med hjälp av säkerhetsteori statligt och internationellt agerande i migrationsfrågan, vilket inte gjorts tidigare med Sverige som analysobjekt. Den utomvetenskapliga relevansen motiveras av att lyfta frågan om den nationella och internationella hanteringen av ökad klimatmigration. Detta genom att undersöka hur diskurserna är utformade samt vad som upprätthåller och utmanar dem genom följande frågeställningar:

1. *Hur ser den svenska och internationella diskursen ut i frågan om klimatdriven migration?*
2. *Vilka uppfattningar om klimatmigration framträder i den svenska och internationella diskursen utifrån ett säkerhetsperspektiv*

1.4 Tidigare forskning

Giovanni Bettini som forskat kring klimatdriven migration och diskurser inom klimatpolitiken skriver att klimatmigration är ett av de mest förekommande narrativen på högsta internationella politiska nivå som används för att illustrera hur klimatförändringar representerar ett säkerhetshot (Bettini 2013 s.40). I denna studie ämnar jag därför undersöka vilka säkerhetsdiskurser som återfinns och bidrar till att forma den politiska praktiken i Sverige och internationellt. Bettini menar även att det finns en diskrepans mellan traditionella säkerhetsteorier med ett militärt fokus på konflikt och nyare klimatsäkerhetsteori som tar hänsyn till mänsklig säkerhet och de mest sårbara. Skillnaderna och dess påverkan på diskursen har analyserats i en artikel av Detraz och Betzill (2009) som argumenterar för att klimatsäkerhetsteori är bättre anpassad för att hantera frågan kring klimatmigration.

Trots att tidigare forskning har identifierat säkerhetsdiskursen som dominerande gällande klimatmigration har få studier gjorts på den faktiska migrationspolitiken som råder inom länder och i vilken mån den adresserar just klimat och migration som ett säkerhetshot skilt från övrig migrationsforskning. Säkerhetsdiskursen har enligt (Methmann, Oels 2015 s.52) präglat klimatpolitiken sedan 70-talet och genomgått diskursiva skiften i frågan om klimatmigration beroende på hur man ansett att fenomenet bör hanteras. I den femte IPCC rapporten (WGII AR5 2014) som utreder påverkan, anpassning och sårbarhet i förhållande till klimatförändringar uppmärksammas riskerna och hoten mot den mänsklig säkerheten i ett eget kapitel. Även denna rapport visar att säkerhetshot uppstår av en rad sammankopplade faktorer som kan beskrivas som korrelerade till klimatförändringar men inte alltid går att följa i kausala kedjor. Det finns dock starka bevis för att den mänskliga säkerheten gradvis kommer att utsättas för större hot av fortsatta klimatförändringar och flera forskare menar att diskursen för nationell säkerhet och klimatanpassning tenderar att åsidosätta de mest utsatta befolkningarnas intressen till förmån för stater (Adger et al. 2014 s.758-766). Mycket av forskningen undersöker den internationella diskursen i förhållande till länder som utsätts för klimatförändringar och hur klimatmigranten beskrivs som skyddsbehövande och sårbar. Denna studie kommer istället att undersöka hur diskursen ser ut i Sverige som mottagarland av klimatmigranter samt som aktör i den internationella klimatpolitiken, därtill görs en jämförelse med diskursen i FN.

Tidigare forskning kring klimatdriven migration har genomgått flera diskursiva skiften med koppling till forskningsläget kring klimatförändringar. Begreppet resiliens växte fram inom klimatpolitiken under 70-talet och har nu återkommit som en form av säkerhetsmetod för klimatanpassning. Resiliens innebär att man tänker sig att ett system har möjlighet att återhämta sig eller anpassa sig till nya omständigheter men har fått olika betydelser i frågan om klimatmigration som genom åren som genomgått diskursiva skiften. Under 1980 och 1990-talet såg man klimatmigration som något som kunde motverkas genom att systemet kunde anpassas och återhämta sig med hjälp av åtgärder för minskade utsläpp. Under 2000-talet började klimatförändringar ses som ett faktum och diskursen skiftade då istället åt att lägga mer ansvar på utsläppsländerna i väst för att dessa skulle ta ansvar och erbjuda klimatmigranter skydd genom en flyktingstatus. Idag har diskursen enligt Methmann och Oels (2015 s.52) skiftat tillbaka mot resiliens där ansvaret istället läggs på de påverkade regionerna att anpassa och förbereda sig för klimatförändringar med hjälp av lokala kunskaper och internationellt stöd. Denna betydelse av begreppet resiliens har även antagits av IPCC sedan 2012 även om IPCC redan i sin fjärde rapport 2007 beskrev klimatförändringar som ett säkerhetshot utifrån staters säkerhet, mänsklig säkerhet och fredsskapande (Matthew 2013 s.266). Klimatmigration beskrivs efter 2012 som en del i klimatanpassningen och resiliens håller nu på att bli det dominerande sättet för hur man vill säkra klimathotet, inom den breda säkerhetsdiskursen talas det ofta om att förbereda sig på det oförberedda (Methmann och Oels 2015 s.51-52).

Forskningen kring vad som driver intern och internationell migration har inte bara gjorts i relation till klimatförändringar men bidrar med en förståelse för flera samverkande faktorer som även kan förklara migrationsmönster i koppling till

klimat. Detta kan även ha en påverkan på diskursen för klimatmigration och beredskapen nationellt och internationellt. Giovanni Bettini (2013 s.27-28) menar att det finns en social selektivitet när det kommer till migration som avgörs av människors kön, klass, platsen de lever på samt relationen till formella och informella institutioner. Selektiviteten innebär att dessa faktorer påverkar både valet och möjligheten att migrera samt hur långt. När det kommer till klimatfaktorer som resursbrist av vatten och mat visar forskning enligt Bettini (2013) att det främst påverkar mobiliteten för de mest utsatta människorna. Nicole Detraz (2009) studie om klimatsäkerhet och genus visar att traditionella säkerhetsteorier har använts sedan slutet av andra världskriget för att analysera klimatsäkerhet men att det saknas studier kring kopplingarna till genus. Detraz argumenterar för att en genuslins behöver appliceras på säkerhetsbegreppet för att bättre kunna anpassa policy till människors olika förutsättningar. Detraz syn på kopplingen mellan genus, sårbarhet och klimatsäkerhet har med åren fått mer utrymme i debatten och stöds bland annat av Ursula Oswald (Dalby 2013 s.129) som föreslagit användningen av begreppet "human, gender and environmental security". Hennes beskrivning av genus fokuserar inte bara på män och kvinnor utan inkluderar även ett intersektionellt perspektiv för att komma åt komplexiteten i de olika dimensionerna av klimatsäkerhet.

Diskurserna inom klimat och migrationspolitiken som identifierats av tidigare forskare skapar ett ramverk för denna studie och motiverar att säkerhetsdiskursen undersöks vidare för att analysera vad som ryms inom den svenska diskursen samt om det finns områden som är marginaliserade till förmån för andra.

2 Teoretiskt ramverk

Tidigare forskning av bland annat Bettini (2013) och Methman och Oels (2015) har identifierat att det finns en säkerhetsdiskurs inom debatten kring klimatmigration. Det teoretiska ramverket för studien kommer därför att utgöras av tre olika perspektiv på klimatsäkerhet, vilka även knyter an till den diskursanalytiska metodens förhållande till kunskapssyn och teori. Nationell säkerhet respektive mänsklig säkerhet utgör två kontrasterande delar då den traditionella statscentrerade teorin fokuserar på hur säkerheten ser ut i praktiken medan perspektivet mänsklig säkerhet intresserar sig för förhållanden kring vad det innebär att vara säker samt hur säkerhet kan uppnås (Floyd 2013 s.21-22). Vidare har tidigare forskning även uppmärksammat att det saknas ett genusperspektiv i analyser av diskursen för klimatsäkerhet vilket gör det relevant att även inkludera feministisk säkerhetsteori för att problematisera den svenska och internationella diskursen för klimatmigration.

2.1 Nationell säkerhet

Nationell säkerhetsteori har traditionellt den militära säkerheten i fokus som anses avgörande för vilken makt en stat har i det internationella systemet och hur väl staten kan skyddas från externa hot. Till detta räknas även kontroll över gränser vilket kan appliceras både på stater och unioner (Detraz, Windsor 2014 s. 127-146). Populationstrender är också en viktig fråga för den statliga säkerheten och möjligheten att bibehålla sin funktion och identitet, alla populationstrender påverkas av tre faktorer i form av fertilitet, mortalitet och migration (Sciubba et al. 2013 s.201-202). På så sätt har staters säkerhet en tydlig koppling till klimatförändringar och resursknapphet som leder till förändringar i population, miljö och befolkningens säkerhet inom staten (Sciubba et al. 2013 s.201-202).

Mänsklig säkerhet finns som en del inom nationell säkerhetsteori men till skillnad från det bredare teoretiska perspektivet som har människors säkerhet som huvudfokus är det inom denna teori endast en faktor som kan påverka staters stabilitet och därmed säkerheten. Befolkningsökningar, snabb urbanisering och migration är faktorer som kan göra det svårt för en stat att skydda sin befolkning, utmaningarna är värst för redan försvagade stater men anses vara ett säkerhetshot även för stabila stater. Enligt Richard N. Haass (Sciubba et al. 2013 s.209) definieras stater som svaga när de inte kan försvara sig själva militärt, upprätthålla fred inom landet eller hantera akuta problem utan hjälp utifrån. Vidare tenderar vissa befolkningstrender kring unga människor, urbanisering och genus vara mer

benägna att korrelera med politisk instabilitet vilket kan påverka staters möjlighet att bibehålla sin makt.

Den politiska stabiliteten kan även användas som ett argument för att den nationella ekonomin behöver säkerhetsas. Det som skapar ett existentiellt ekonomiskt hot och kräver säkerhetsas beror på referensobjektet. Individens ekonomiska säkerhet beror främst av tillgången till basala behov medan stater kräver en stabil ekonomi för att upprätthålla statens funktioner som försörjer befolkningen och systemet med resurser. Ekonomiska argument skiljer sig mellan stater som klassar sig som liberala, socialistiska och nationalistiska där den ekonomiska säkerheten syftar till att skydda olika områden som marknaden, individer eller nationella intressen. Även stater som ses som liberala eller socialistiska använder sig dock av nationalistiska ekonomiska policys som syftar till att öka den nationella välfärden och dess politiska intressen i första hand (Buzan et al. 1998 s.95-105).

2.2 Mänsklig säkerhet

I slutet av 90-talet började teorier om klimatsäkerhet att utmana de traditionella säkerhetsteorierna som tappade sin bärkraft genom utgångspunkten i staters säkerhet, vilket inte längre ansågs anpassat för det komplexa klimatfrågorna som korsar nationsgränser och dessutom hanteras i transnationella nätverk. Istället får mänsklig säkerhet ett större fokus där individens säkerhet avgörs genom den nationella säkerheten. Inom detta säkerhetsperspektiv läggs ett större ansvar på internationella institutioner att hantera komplexa humanitära katastrofer (Dalby 2013 s.121). Begreppet mänsklig säkerhet myntades år 1994 av UNDP som argumenterade för att säkerhet inte längre bara kunde förstås genom stater (Matthew 2013 s. 270). Detta säkerhetsperspektiv har gjort FN till en central aktör för att forma den internationella klimatpolitiken och påverka av NGO:s och staters i sitt policyskapande.

Enligt UNDP:s kategorisering utgörs hoten mot den mänskliga säkerheten av faktorer som ekonomi, mat hälsa, personlig säkerhet, samhälls säkerhet och politisk säkerhet. Dessa säkerhetshot skapas framför allt på lokal nivå och är delvis kopplade till den statliga säkerheten, därför har UNDP även definierat säkerhetshot utom staters egen kontroll. Till dessa räknas bland annat global okontrollerad befolkningstillväxt, ekonomiska klyftor, ökad internationell migration och miljöhot. Michael Renner menar att länken mellan mänsklig säkerhet och klimat har blivit alltmer påtaglig till följd av klimatförändringarnas uppmärksammade konsekvenser för individer samtidigt som fattigdom, sociala och ekonomiska utmaningar inte längre enbart är kopplade till stater utan även utgör globala problem. Oavsett om orsakerna till att människor tvingas förflytta sig är socialt orsakade eller beror av sociala och ekonomiska utmaningar till följd av klimatpåverkan är migrationsfrågan en avgörande aspekt för människors säkerhet (Dalby 2013 s.123-129).

Klimatsäkerhetsteori med fokus på mänsklig säkerhet utesluter inte den traditionella synen på säkerhet men menar att migration och naturkatastrofer inte kan ses som hot och externaliteter som kan bekämpas av en stat då det endast kommer att förvärra problemet för de allra mest utsatta individerna. Mänsklig säkerhet handlar istället främst om förebyggande arbete och att hantera faror innan de uppstår genom att synliggöra att orättvisor inte endast följer nationsgränser. Därtill kan internationellt samarbete förändra synen på klimatfrågan från att ses som ett hot till ett sätt att skapa säkerhet (Dalby 2013 s.135). Hur de olika säkerhetsskolorna ser på rollen för analysen är beroende av synen på teori där mänsklig säkerhet utgår från en kritisk kunskapssyn och inte ser teori som värdeneutral utan skapad med syfte att bidra till förbättring. Kritisk teori och mänsklig säkerhet har ofta studerats med hjälp av diskursanalys som har sitt ursprung i poststrukturalismen för att undersöka språket som används för att beskriva verkligheten. Genom diskurserna vill kritiker visa att ett statscentrerat säkerhetsperspektiv bidrar till mänsklig osäkerhet genom sättet språkbruket och praktiken bidrar till att skapa säkerhetshot. På så sätt behöver inte kritisk säkerhetsteori vara normativ utan kan även ha ett empiriskt förklaringsvärde i att förklara språkbruk och praktiker som leder till osäkerhet (Floyd 2013 s.22-27).

2.3 Genus och klimatsäkerhet

Feministiska teorier har fokuserat mycket på mäns och kvinnors olika upplevelser av klimatförändringar som visar att båda könen utsätts för en negativ påverkan men att kvinnor är mer utsatta än män. Detta beror till stor del på skillnader i tillgång till samhällsresurser, att kvinnor saknar samma tillgång till mat och vatten samt möjligheter att förflytta sig av sociala, kulturella och ekonomiska orsaker. Hansen och Olsson argumenterar för att det inom säkerhetsstudier finns en maskulinitetsnorm som utgör en förutsättning för att problem ska anses vara legitima. Feministisk säkerhetsteori syftar till att belysa att policyskapare kan behandla problem relaterade till klimatförändringar som könsneutrala samt hur politiken kan bidra till osäkerhet för individer, framförallt dem som redan är marginaliserade (Detraz 2013 s. 156-157).

Feministisk säkerhetsteori har idag ett marginellt utrymme i debatten om kopplingarna mellan säkerhet och klimat (Detraz 2013 s.166). Tidigare forskning har ämnat främja genusaspekten genom att inkludera den i teorier om mänsklig säkerhet men enligt forskare inom feministisk säkerhetsteori saknas fortfarande en genuslins i policyskapande, vilket motiverar ett ökat fokus. Liksom inom mänsklig säkerhetsteori beskriver Floyd (2013 s.24-25) att den feministiska säkerhetsteorin har en kritisk ansats med ursprung i poststrukturalismen vilket gör den relevant för diskursanalysen i denna studie. Detraz (2013 s.158) menar att ett av de ursprungliga målen med klimatsäkerhetsdiskursen var att fördjupa säkerhetsperspektivet från stater till mänsklig säkerhet, detta kan ett genusperspektiv bidra med ytterligare genom att synliggöra antaganden i policyskapande som prioriterar en säkerhetsdiskurs över en annan, avsiktligt eller ej.

3 Metod och material

3.1 Material och urval

Materialet som kommer att analyseras för att undersöka den svenska diskursen är dels en lagrådsremiss från 2021 samt utvärderingar från Röda Korset och en SOU-rapport från 2020 om Sveriges långsiktigt hållbara migrationspolitik. År 2017 presenterade regeringen för första gången en nationell säkerhetsstrategi där både de svenska värdena och hoten mot dessa beskrivs. Den nationella säkerhetsstrategin kommer att användas som jämförande underlag mot övriga dokument för att undersöka den svenska synen på säkerhet diskursivt används och återspeglas i den politiska praktiken.

Lagrådsremissen behandlar de ändringar som föreslås i den tidigare utlänningslagen (2005:716) och berör den tidigare lagen som gällde personer i behov av övrigt skydd som nu föreslås att tas bort. I och med borttagandet av den lag som tidigare skyddade människor som migrerat på grund av miljökatastrofer finns inte längre någon nationell lagstiftning i Sverige som skyddar den typen av migranter. Lagrådsremissen innehåller även kommentarer från andra remissinstanser som ger sin syn på vad denna ändring kan komma att få konsekvenser för den svenska migrationspolitiken och en nyanserad bild av den rådande politiska diskussionen. Anledningen till att detta dokument analyseras är för att det ger en tydlig bild av de argument som framförs av den svenska regeringen vilket kan jämföras med hur argumentationen förs internationellt inom FN.

För att ta del av en större del av debatten med remissinstansernas egna utvärderingar kommer även en rapport av Röda Korset (Beskow 2018) samt en SOU-rapport av Migrationskommittén (2020:54) som utreder lagändringsförslaget att användas. Röda Korsets utvärdering visar en sida av debatten med fokus på argument kring mänsklig säkerhet för hur hanteringen av klimatmigration ser ut och bör hanteras. SOU-rapporten (2020:54) syftar till att främja en långsiktigt hållbar migrationspolitik och har Sveriges intressen i åtanke för hur denna ska utformas samtidigt som den utreder möjliga konsekvenserna internationellt med bakgrund i den historiska utvecklingen. Metoden som kommer att användas bygger på att identifiera storylines som används för meningsskapande i problemframställningar (Hajer 1997). Studien kommer därför att analysera olika dokument som speglar den svenska debatten för att kunna hitta återkommande argument eller storylines som används för att beskriva klimatmigration och skapar den svenska diskursen. Enligt Hajer (1997 s.9) kan man inte bara undersöka vilka ord som används för att förstå meningen bakom en hel diskurs. Hänsyn behöver även tas till dess positioner i

debatten. Utan att veta vilka argument som ställs emot varandra förloras meningen i argumentationen.

Av denna anledning kommer även rapporter och uttalanden från UNHCR och IOM att analyseras för att spegla den internationella debatten och vilka argument och storylines som används för att beskriva situationen. Dessa hänvisas till i rapporten som FN-organen, då bägge åsyftas. Delar av materialet i form av rapporter är skrivna i samband med att IPCC:s femte rapport kom år 2014, men materialet är fortfarande aktuellt då FN:s organ fortfarande hänvisar till dessa dokument i nyare uttalanden kring åtgärder och policyförslag. IOM är det FN-organ som tydligast beskrivit vilka åtgärder de anser bör vidtas kring klimatförändringar och migration samt vilka för och nackdelar det har ur ett säkerhetsperspektiv.

3.2 Metod

3.2.1 Diskursanalys och meningsskapande processer

Metoden som används i denna studie bygger på Maarten Hajers diskursanalytiska modell som undersöker "storylines". Hajer och Versteeg (2005 s.175) definierar diskurser som en samling av idéer, begrepp och kategorier som skapar mening för ett socialt eller fysiskt fenomen vilka produceras och reproduceras genom praktik. Det är diskussionen och debatten som blir analysobjektet för att spåra återkommande språkbruk vilket i sig skapar en diskurs. Det som enligt Hajer och Versteeg är intressant att undersöka är samhällets och aktörers meningsskapande av ett fenomen då de med utgångspunkt i Foucaults syn på diskurser menar att verkligheten är socialt konstruerad. Språket som används både skapas och formas genom praktik vilket bildar ramar för meningsskapandet (Hajer, Versteeg 2005 s.175-177). Även om olika aktörer debatterar en fråga i samma termer betyder det dock inte att de har samma förståelse för problemet. Det är vanligt att aktörer använder sig av storylines som en förenkling av verkligheten med förväntningar om att den andra parten har samma uppfattning. Även vid användningen av samma sorts storylines kan budskapet skilja sig och det finns flera studier som visar att aktörer utövar makt genom att medvetet föra in vissa argument och diskurser i en diskussion. Detta gör aktörerna till ett centralt studieobjekt inom diskursanalysen. (Hajer, Versteeg 2005 s.177-179).

Storylines är ett användbart analysverktyg för att undersöka vilka diskurser som blir dominerande beroende på hur problemet framställs och definieras samt vilka sociala aspekter som inkluderas och inte. "Storyline" används då det saknas en fullgod svensk översättning av begreppet. Genom att operationalisera den teoretiska definitionen av storylines är det möjligt att empiriskt undersöka hur en diskurs förhåller sig till den politiska praktiken (Hajer 1997 s.9). Detta analysverktyg för hur narrativ sammanförs till att forma en diskurs saknas enligt Bettini (2013 s.38) bland annat i Laclau och Mouffes diskursteori, därför har jag valt Hajers metod då

denna passar bättre för att undersöka meningsskapande inom ett politiskt område. Hajer beskriver storylines som en sorts narrativ som tillåter aktörer att ge mening åt olika sociala och fysiska fenomen. Genom att identifiera dessa kommer man ofta till slutsatsen att aktörer inte refererar till ett problem med en fast beskrivning utan att definitionen av problemet hela tiden förändras samt att storylines är centrala för att styra en politisk fråga i en viss riktning (Hajer 2005;1997).

Det andra steget för att förstå en diskurs är att undersöka diskurskoalitioner med hjälp av storylines. Diskurskoalitioner är en grupp aktörer som i en specifik kontext av social praktik använder samma typ av storylines över en viss tidsperiod. Koalitionen skapas då oberoende praktiker relaterar till varandra och skapar en gemensam diskurs på ett politiskt område (Hajer, 1997 s.17). Detta är relevant att undersöka i koppling till ämnet klimatmigration och diskurserna som finns både i Sverige och internationellt men ryms inte inom ramarna för denna studie då det skulle krävas en studie av den sociala praktiken genom exempelvis intervjuer.

Likt andra former av diskursanalys har denna metod som ambition att studera maktförhållanden (Winther Jorgensen-Phillips, 2000 s.20). Det görs genom att undersöka *diskursstrukturering* som uppstår när en diskurs blir dominerande i ett givet socialt sammanhang. Om diskursen dessutom får fäste i institutionella praktiker talar man om *diskursinstitutionalisering*. Om båda dessa kriterier är uppfyllda är det möjligt att argumentera för att det finns en dominerande diskurs som påverkar vilka argument och lösningar på ett problem som anses möjliga (Hajer, 2006 s.70-71). Diskursordning är även ett centralt begrepp inom Faircloughs diskursanalys och beskrivs som en komplex samling av diskurser inom samma sociala område eller institution. Diskursordningen är en användbar ram för att avgränsa analysen till en eller en grupp diskurser (Winther Jorgensen- Phillips, 2000 s.134-35). Denna studie avgränsas till att studera diskurser inom säkerhetsområdet då dessa identifierats som vanligt förekommande i tidigare forskning kring klimatmigration. Den institutionella frågan blir även relevant i och med att det politiska landskapet förändras och klimatfrågor är inte längre något som bara kan behandlas inom stater utan hanteras främst inom transnationella nätverk och institutioner där debatterna och diskurserna formar den politiska praktiken (Hajer, Veerstep, 2005 s.182).

Fördelarna med att använda Hajers metod är att den likt Faircloughs kritiska diskursanalys fokuserar på beslut i institutionella praktiker som kan bidra till analys av politiska konflikter i en bredare kontext. Dessutom ger det svar på hur aktörer tillsammans kan bidra till att reproducera ett visst tankesätt utan att medvetet samordna sina handlingar eller ha samma värderingar, vilket både kan ha positiva och negativa effekter på utfallet i olika frågor (Hajer 2006 s.71). Med en Foucaultiansk utgångspunkt har inte denna diskursanalys ett normativt syfte utan ämnar istället belysa de begränsningar som diskurser innebär. Den kan visa på exkluderande system om den bara tillåter vissa aktörer att delta i diskursen, det skapas en diskursiv disciplin som upprätthåller en viss form av ordning (Hajer 1997 s.6). Diskursanalysen har en tydlig koppling mellan teori och metod som flätas samman genom tanken om att diskurser är meningsskapande för verkligheten och den kunskap vi har genom olika strukturalistiska infallsvinklar beroende på diskursanalytiskt perspektiv.

3.2.2 Operationalisering

Huvudfokuset i denna undersökning är identifieringen av storylines vilken ligger till grund för att kunna dra slutsatser om eventuellt dominerande diskurser som fått fäste i institutioner och praktik. Operationaliseringen av begreppen har gjorts med hjälp av Maarten Hajers (2006) beskrivningar samt med utifrån inspiration av Faircloughs diskursordning för att avgränsa materialet.

Storylines är enligt Hajer (2005 s.177-179) en meningsskapande process där framställningar och beskrivningar av fenomen och problem bidrar till att konstruera en bild av verkligheten. Exempel på storylines kan vara återkommande argument som av aktörerna tas för givet, att identifiera dessa behöver inte leda till att man hittar en ny diskurs utan de kan kopplas till tidigare identifierade diskurser. Dessa kommer att identifieras genom att undersöka vilka beskrivningar och argument som aktörerna använder sig av i debatten om klimat och migrationspolitik. Argumenten som kan kopplas till en säkerhetsdiskurs grundar sig i vilka hot som anses finnas samt vad som är hotat och behöver skyddas. På så sätt kategoriseras därför argumenten för att ge en bild av säkerhetsdiskurserna som skapar ramarna för Sveriges och FN:s agerande och formar de politiska besluten. Målet behöver inte enbart vara att hitta en diskurs utan även att se hur den påverkar en debatt eller ett fenomen. Arbetet med att identifiera storylines kräver noggrann läsning av materialet ett flertal gånger för att kunna göra jämförelser av vilka argument som upprepas eller försvinner i debatten. Processen kommer därför att följa ett antal steg:

1. Potentiella storylines identifieras baserat på tidigare forskning om den svenska och internationella diskursen kring klimatmigration och säkerhet ur ett klimatperspektiv.
2. Flera genomgångar av materialet för att identifiera återkommande argument.
3. När storylines har identifierats är det sista steget att koppla samman dem med en diskurs. Antingen en diskurs som redan identifierats alternativt med en beskrivning av ny diskurs. Det är möjligt att finna kontrasterande diskurser som motverkar att en av dessa ska kunna bli dominerande. Syftet med att göra denna analys är för att synliggöra diskursen/diskursernas makt att begränsa vilka lösningar som kan presenteras utifrån en dominerande problembeskrivning med tillhörande argument.

I analysen kommer teorin om nationell säkerhet att operationaliseras genom att undersöka hur säkerhetsbegreppet används teoretiskt i relation till klimat och migration. Detta kan vara en indikator på en dominerande diskurs genom att antingen fokusera på säkerhet i praktiken alternativt hur säkerhet kan uppnås och för vem. Vidare kommer teorin att användas för att identifiera om argument eller åtgärder syftar till att säkra nationella intressen framför individer genom beskrivningar av säkerhetshot och prioriteringar.

Teorin om mänsklig säkerhet operationaliseras genom att den med ett kritiskt förhållningssätt hjälper till att identifiera argument som sätter den statliga eller mänskliga säkerheten i fokus i frågan om klimatdriven migration. Som ovan nämnts finns även ett mänskligt perspektiv inom nationell säkerhetsteori vilket kan göra det

svårt att skilja dem åt. Materialet kommer därför att undersökas både utifrån hur Sverige och FN själva presenterar vad som primärt ämnar att skyddas samt hur väl språkbruk, storylines och argument stämmer överens med den bilden. Målet med studien är inte att normativt analysera vilka prioriteringar som bör göras utan bidra med en förståelse för hur de olika säkerhetsperspektiven påverkar synen på vem eller vad som skyddas.

Genusbegreppet används vidare för att identifiera huruvida narrativen som skapas i debatten tar hänsyn till människors olika upplevelser av klimatförändringar. Att genusperspektivet analyseras gör det möjligt att undersöka i vilken mån det inkluderas samt diskursstrukturen som gör det möjligt för en diskurs att institutionaliseras eller inte (Hajer, 2006 s.70-71).

4 Resultat och analys

I presentationen av resultat och analys har jag valt att inledningsvis lyfta fram de storylines som används som återkommande argument för att beskriva klimatmigration och människors föränderliga rörelsemönster som säkerhetshot. De storylines som identifierats i lagförslag och debatt om Sveriges långsiktigt hållbara migrationspolitik samt FN-organen UNHCR och IOM:s rapporter kopplas sedan samman med en säkerhetsdiskurs. Analysen har sin utgångspunkt i tre säkerhetsdiskurser som identifierats i tidigare forskning och presenterats i det teoretiska ramverket, vilka karakteriseras utifrån aktörernas säkerhetspolitiska ställningstaganden i frågan om klimat och migration.

Resultatet av studien visar att den svenska migrationspolitiken präglas av en dominerande nationell säkerhetsdiskurs medan FN utgår från ett mänskligt säkerhetsperspektiv i policyarbete inom klimatmigration. Både Sverige och FN har inslag av en genusdiskurs i sina strategier men denna förhåller sig tydligt till den dominerande säkerhetsdiskursen. Nedan följer en tabell av hur hot kopplat till klimatmigration framställs på olika sätt inom säkerhetsdiskurserna. Tabellen är en sammanställning av allt granskat material och hur de olika aktörerna formulerat sig, för att belysa hoten kopplat till diskurserna och inte till aktör presenteras aktörernas storylines som en separat del av resultat och analysen.

	Vilka hot finns beskrivna?	Vad anses hotat?
Nationell säkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomiska hot baserat på kostnader av mängden asylsökande för migrationsverket och långa integrationsprocesser där asylsökande kvinnor anses kosta mer för staten. • Könsfördelningen bland asylsökande. • Mer generösa avvikelser från miniminivå av skyddsbehov i EU-rätt anses öka antalet asylansökningar. • Brist på rättsliga ramverk för klimatmigranter ökar risk för konflikter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Svenska statens ekonomi. • Svenska statens relation till andra EU-länder. • Jämställdhet och nationell identitet. • Den svenska välfärden, rättssäkerheten, effektiviteten, asylrätten. • Brist på internationella rättsliga ramverk hotar nationell ordning och fred.
Mänsklig säkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Nationella skyddsgrunder saknas för att ge 	<ul style="list-style-type: none"> • Individens säkerhet och sårbarhet.

	<p>internationellt uppehållstillstånd till ett ökande antal klimatmigranter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimatförändringar som hot mot människor som redan lever under sårbara förhållanden. • Klimatförändringar i form av torka och extrema väderförhållanden som påverkar resurser för mat och vatten. • Hot mot solidariteten stater och människor emellan genom stängda gränser och externalisering av problemet. • Policyförslag är inte anpassade till komplexiteten mellan migration och klimat. • Migration som ett nationellt hot istället för positiv klimatanpassning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Individens överlevnad på utsatta platser. • Det internationella samarbetet som bygger på solidaritet. • Klimatmigranten som faller mellan nationella och internationella policyåtgärder. • Avgörande klimatanpassning avstannar genom att se migration som ett nationellt hot.
Genusbaserad säkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad sårbarhet kopplat till kön. • Policyförslag som inte har ett genusperspektiv riskerar att förstärka och upprätthålla ojämlikheter mellan könen. • Möjlighet till migration är hotad utifrån försörjningskrav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvinnors mobilitet begränsas av skillnader i etablerings- och försörjningsmöjlighet i mottagarlandet i jämförelse med män. • Kvinnors möjlighet att påverka politiska beslut och sin egen situation.

4.1 Sveriges migrationspolitik och inställning till klimatmigration

4.1.1 Storylines

Det nya lagförslaget som presenterats av regeringen innebär att kategorin övriga skyddsbehövande ska tas bort ur den befintliga utlänningslagen. Detta lagförslag har genom en lagrådsremiss utretts av en migrationskommitté i syfte att säkerställa

att den svenska migrationspolitiken är human, rättssäker och effektiv samtidigt som den värnar om asylrätten (Justitiedepartementet 2021 s.46). Lagförslaget och regeringens motiveringar rör hela den svenska migrationspolitikens framtida riktning och är därför talande för hur man behandlar migration och klimatfrågor i relation till varandra som en aktuell och framtida utmaning.

Ett av regeringens återkommande argument för att utmönstra övriga skyddsbehövande som skyddskategori är att svensk lagstiftning ska vara långsiktigt hållbar och inte avvika från EU-lagstiftning och internationella konventioner. I samband med detta används även argumentet för tidsbestämmande av uppehållstillstånd som kan påverkas med hänvisning till den nationella säkerheten (Justitiedepartementet 2021 s.55-60). En formulering hämtad från Genèvekonventionen gällande nationella skyldigheter vid utvisning och flyktingmottagande (SOU 2020:54). Den storyline som skapas är att gemensamma internationella riktlinjer för migration kan skydda den svenska staten från ett ökat antal asylansökningar vilket ses som icke önskvärt utifrån migrationsverkets svårigheter att hantera antalet asylprövningar 2015.

Gemensamma internationella riktlinjer används även som storyline när man talar om nationella hot i säkerhetsstrategin som presenterades av regeringen 2017. Där står att:

“Målen för vår säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, liksom samhällets funktionalitet, samt förmågan att upprätthålla grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.” (Regeringskansliet 2017 s.6)

Ovan mål som primärt ska skyddas av den nationella strategin är enligt regeringen beroende av ett fungerande internationellt samarbete som bygger på solidaritet. Globaliseringen anses av regeringen ha både positiva och negativa effekter, där hoten bland annat beskrivs i form av klimatförändringar, resursbrist, väpnade konflikter, okontrollerad migration och ekonomiska kriser. Regeringen skriver följande:

“Mot denna bakgrund har det blivit ännu viktigare för Sveriges säkerhet och välbefinnande att det finns en väl fungerande internationell ordning med förutsägbara spelregler. Detta har alltid varit av särskild vikt för mindre stater.” (Regeringen 2017 s. 10)

Att Sverige inte kommer att agera på egen hand och frångå normer inom EU utan ett nya gemensamma riktlinjer är tydligt både i den nationella säkerhetsstrategin och i migrationspolitiken som framförs i lagförslaget. Detta kan tolkas som att den nationella säkerheten kommer att prioriteras framför hoten mot människors säkerhet utanför nationsgränserna så länge inte gemensamma insatser av FN och EU-länderna görs som motiverar andra prioriteringar.

Statliga kostnader för hantering av asylärenden och integration är en beskrivning av ett hot mot ekonomin som används för att hävda vikten av en

striktare migrationspolitik. Vidare menar regeringen att det tar längre tid för kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden och integreras i samhället. Lagändringen kan enligt regeringen och migrationskommittén komma att påverka jämställdheten negativt jämfört med den tidigare utlänningslagen men innebära en förbättring jämfört med den tillfälliga lagen. En viss mån av hänsynstagande visas mot att utreda och värna om nyanländas hälsa som kan påverkas negativt av att införa mer tidsbegränsade uppehållstillstånd (Justitiedepartementet 2021 s.142-154). Tonvikten ligger dock främst vid de statliga ekonomiska fördelarna av att minska anhöriginvandringen och mängden asylansökningar.

Lagen om övriga skyddsbehövande vilken inkluderade människor som tvingats fly till följd av miljökatastrof anses av regeringen och migrationskommittén inte relevant i och med att den är svår att tillämpa och inte gäller fall där det sker en pågående försämring av klimatförhållanden och resurstillgångar. Istället ska flyktalternativ inom hemlandet i första hand undersökas (SOU 2020:54 s.321). Den storyline som återkommande används är det nationella ansvaret för landets medborgare både i länder utsatta för klimatförändringar och i Sverige som eventuellt mottagarland. Flera remissinstanser och partier som utrett konsekvenserna av lagförslaget poängterar det faktum att antalet klimatmigranter i världen kommer att öka och att Sverige inte bör sänka sin beredskap utan att vare sig säkerställa en annan nationell eller internationell skyddsgrund för dessa människor. Vänsterpartiet menar att problemet och diskussionen inte försvinner för att Sverige avvecklar den lagstiftning som ger klimatmigranter skydd i Sverige (SOU 2020:54 s.414-415).

4.1.2 Den svenska diskursen och det nationella ansvaret

Det som framgår av regeringens formuleringar i lagrådsremissen är att migrationsfrågan är något som kan skapa ett nationellt säkerhetshot. Hotet utgörs sammantaget framför allt av ekonomiska aspekter vilket i sin tur anses påverka statens effektivitet och möjlighet att tillgodose medborgarnas behov. Argument om statens effektivitet återfinns inom den nationella säkerhetsteorin vilket gör det möjligt att tänka att de politiska åtgärderna i enlighet med nationell säkerhetsteori bör regleras inom den svenska staten, enbart genom nationella skyddsåtgärder som reglerar migrationen och populationstrenderna (Sciubba et al. 2013 s.202-203). Ett flertal gånger betonar dock regeringen vikten av att ta hänsyn till internationella regelverk och att den svenska migrationspolitiken inte bör avvika från andra EU-länders (Justitiedepartementet 2021 s.55).

Att regeringen utgår från nationella intressen är i sig inget uppseendeväckande då regeringen har det övergripande ansvaret för Sveriges nationella säkerhet med de nationella intressen och värden som skyddsobjekt (Regeringskansliet 2017 s.3-6). Däremot är medlen för att skydda de nationella intressena intressanta att studera diskursivt för att ta reda på vilken uppfattning om säkerhet som gör att vissa nationella intressen prioriteras att skyddas och vissa marginaliseras. Även om denna uppsats inte syftar till att kartlägga ideologiska förändringar bland de svenska

partierna är det ändå av vikt att poängtera att lagförslaget om att utmönstra delar ur den tidigare utlänningslagen för att minska migrationen kom från Socialdemokraterna. Socialdemokraterna som tidigare förespråkade en mer öppen migrationspolitik framför nu betydligt mer restriktiva åtgärder genom det nya lagändringsförslaget. Sådana förlopp kan enligt Buzan et al. (1998 s.95) vara till hjälp för att förstå kopplingen mellan politisk idébildning och varför en viss säkerhetsdiskurs får fäste. Det är även en ny position i debatten vilket Hajer (1997 s.9) menar är avgörande att uppmärksamma för att förstå meningen bakom diskursen. Motiveringen att anpassa sig till de internationella miniminivåerna för flyktingmottagande tycks därför tyda på en nationell säkerhetsdiskurs där ansvarsfrågan förskjuts till internationell nivå. Samtidigt som Sverige, i termer av Dalbys (2013 s. 121) beskrivning av mänsklig säkerhet, talar om att asylpolitiken ska vara human och rättssäker för att skydda individer, visar Sverige genom lagförslaget att det inte är ett ansvar som kommer att tas utan likvärdigt stöd från andra medlemsländer i EU. Därigenom kan Sverige anses prioritera den nationella säkerheten före den mänskliga säkerheten gällande människor på flykt från klimatkatastrofer. I den nationella säkerhetsstrategin skriver regeringen:

“Klimatförändringarna är ett allvarligt och växande hot mot den globala säkerheten. De hotar redan i dag vissa staters och befolkningars existens. Utan beslutsamma insatser av det internationella samfundet kommer förändringarna på sikt att hota mänsklighetens överlevnad. På inget annat område är behovet av förebyggande större och mer uppenbart.” (...) “Sverige ska stärka sin ledande roll i det internationella samarbetet för att hejda klimatförändringarna och främja hållbar utveckling utifrån Agenda 2030.” (Regeringskansliet 2017 s.25)

Genom detta citat och att Sverige förespråkar ett större internationellt ansvar är det möjligt att urskilja en mänsklig säkerhetsdiskurs, något som kan tolkas som motsägelsefullt. Likt mänsklig säkerhetsteori talar regeringen om förebyggande arbete kring klimatförändringar med den mänskliga säkerheten i fokus utanför nationens gränser i internationella samarbeten (Dalby 2013 s.135). I detta fall har språkets betydelse en stor roll då klimatförändringarna fortfarande framställs som ett globalt säkerhetshot som bidrar till krig och konflikt, vilket leder till global politisk instabilitet och hotar den nationella säkerheten både i Sverige och andra länder (Regeringskansliet 2017 s.25). Det finns alltså spår av argument för den mänskliga säkerheten som belyser människors sårbarhet under klimatförändringar, vid sidan av den dominerande nationella säkerhetsdiskursen i regeringens säkerhetsstrategi. Det som därför blir problematiskt ur ett mänskligt säkerhetsperspektiv är att man i lagrådsremissen helt utelämnar detta genom att överhuvudtaget inte diskutera vidare hur klimatmigranterns situation påverkas av en utmönstring av delar i den tidigare utlänningslagen.

Säkerhetsdiskursen inom EU kan även ses ha en ömsesidigt påverkande effekt på den svenska migrationspolitiken och det går även här att se en nationell säkerhetsdiskurs som handlar om kontroll över unionens gränser vilket Detraz och Windsor (2014 s. 127-146) även beskriver som politisk kontroll över medborgarna. Att Sverige varit det enda landet med en, visserligen svag, nationell skyddsgrund

för klimatmigranter och att det enligt regeringens utredning (SOU 2020:54) saknas internationella riktlinjer att följa kan tyda på flera saker. Dels att det finns en ovilja att hantera frågan om klimatmigration i länder som genom dess stabilitet och ekonomiska välstånd beräknas hinna anpassa sig till klimatförändringarna. Genom avskaffandet av en skyddsgrund påverkas även diskursen i den riktning att frågan inte längre diskuteras vidare varken inom Sverige eller genom ökade krav från Sverige på EU, vilket Vänsterpartiet och Miljöpartiet belyser i sina reservationer mot förslaget:

“Skyddsgrunden övrigt skyddsbehövande innehåller bestämmelser som rör klimatflyktingar. Ingen har beviljats uppehållstillstånd utifrån denna bestämmelse. Bestämmelsen är märkligt formulerad och daterad. Samtidigt antas antalet klimatflyktingar öka dramatiskt i framtiden, varför en skyddsgrund som tar hänsyn till denna växande grupp kan visa sig nödvändig då. Jag tycker därför att det är olyckligt att kommittén inte diskuterade denna fråga.” (SOU 2020:54 s.540)

“Antalet klimatflyktingar riskerar då bli fler. I betänkandet bedömer kommittén att det vore mer lämpligt att människor som drabbas av detta får skydd genom kvotflyktingsystemet och konstaterar därefter att det idag bara är möjligt om de också uppfyller kraven för antingen flyktingskap eller alternativt skyddsbehövande. Sverige bör inte avveckla denna skyddsgrund utan att först säkerställa ett internationellt skydd för den som levt sitt liv på en plats som ödeläggs av miljökatastrofer.” (SOU 2020:54 s.514-515)

Uttalandena visar att det finns en diskurs för den mänskliga säkerheten bland andra partier och en önskan om nationella skyddsgrunder för klimatmigranter i Sverige. Dock får den inte samma utrymme som den nationella säkerhetsdiskursen som Socialdemokraterna förespråkar genom lagförslaget. Visserligen har Sverige i FN-sammanhang förespråkat att kvotflyktingsystemet bör anpassas för att inkludera klimatmigranter men det är inget som införts utan kan potentiellt ske på sikt med stöd av andra länder som tar ett ökat ansvar (SOU 2020:54 s.448).

4.2 FN:s anpassningsstrategi för klimatmigration

4.2.1 Storylines

En central storyline som använts av UNHCR kommer från en av IPCC:s första rapporter och beskriver angelägenheten av att adressera klimatförändringarnas konsekvenser för människor och hot mot individens säkerhet.

"The gravest effects of climate change may be those on human migration as millions will be displaced" (Intergovernmental Panel on Climate Change 1990, 20).

(...) the issue of environmental refugees (...) promises to rank as one of the foremost human crises of our times.” (Piguet 2018 s. 1)

I samband med att UNHCR beskriver klimatförändringarna som ett stort hot mot den mänskliga säkerheten återkommer argumentet om att migration och klimat har en nära koppling som ofta ignoreras inom klimatforskning och policyförslag. Fenomenens inneboende komplexitet innebär utmaningar i att finna tydliga orsakssamband mellan klimatförändringar och migration och gör det svårt att förutspå vilka de framtida konsekvenserna kommer att bli. Piguet (2017 s.2) menar att detta även bidrar till att frågan inte hamnat tillräckligt högt upp på den politiska agendan.

IOM lägger stor vikt vid hur klimatmigration framställs och betonar att begreppet sårbarhet måste sättas i fokus för att hantera frågan så att de mest sårbara människorna prioriteras. De menar att sårbarhetsbegreppet är mer användbart än begreppet klimatmigrant. Att tala i termer av sårbarhet riktar åtgärderna till att hjälpa människor till frivillig förflyttning och förebyggande åtgärder utan att migrationsfrågan får en negativ innebörd (IOM 2014 s.5). Hotet som IOM beskriver det ligger alltså i människors sårbarhet i relation till migration och klimat. Däremot beskrivs klimatmigration i sig inte som ett hot utan som en positiv anpassningsstrategi för att möta klimatförändringarna och minska den mänskliga sårbarheten. Att tala i termer av positiva klimatanpassningar är en storyline som används för att motivera internationellt samarbete och inkludera såväl sårbara länder och regioner som dem med högre kapacitet att anpassa sig till klimatförändringar (IOM 2014 s. 11, 65-73).

Begreppet sårbarhet används även för att beskriva betydelsen av könsroller i relation till klimatförändringar där IOM lyfter att sårbarheten kan förstärkas av att inte genusanalys och fokus på jämställdhet inkluderas i internationella förhandlingar för att skapa relevanta och hållbara lösningar. För att göra detta krävs att både kvinnor och mäns förutsättningar uppmärksammas (IOM 2014 s.103-106). Att dessutom formulera sig i termer av klimatflyktingar kan enligt IOM innebära en exkludering av människor utifrån olika kategoriseringar som är i behov av skydd till följd av flera sammankopplade faktorer. Istället för att inkludera klimatflyktingar i FN:s flyktingkonvention, vilket riskerar att urholka dess innebörd, menar man att det finns andra existerande regelverk som bidrar till ett bättre skydd för olika sårbara grupper (Ionesco 2019).

För att flytta fokuset från klimatmigration som ett nationellt säkerhetshot som hotar fred och säkerhet pekar IOM (2014 s.94) ett flertal gånger på att det inte finns en direkt koppling mellan klimatförändringar och osäkerhet. De menar att FN sekretariatets framställning av migration som ett nationellt hot underminerar det egentliga hotet kring människors sårbarhet och begränsar policyskapandet genom felriktade åtgärder (IOM s.95-96). Analysen av IOM:s rapport visar att det finns en viss splittring inom FN där IOM tar ett tydligt ställningstagande för det mänskliga säkerhetsperspektivet och andra delar av FN håller fast vid det traditionella perspektivet som utgår från nationell säkerhet. Detta är naturligt då olika FN-organ hanterar olika frågor men visar även på att det finns flera sätt att tala om säkerhet i frågan om klimatmigration.

4.2.2 Säkerhetsdiskursen i FN och det internationella ansvaret

De storylines som IOM och UNHCR använder sig av syftar uttryckligen till att främja en mänsklig säkerhetsdiskurs som sätter individens säkerhet i fokus. Detta utan att frånga det nationella ansvaret för dess medborgare som utgör grunden för rättsliga ramverk och internationellt samarbete enligt FN-konventionen (UNHCR 2021 s.3). De största utmaningarna för migrationspolicy är enligt IOM (2014 s. 59) att implementera lagar och regler som är applicerbara både för statligt samarbete kring internationell migration samt nationella lagar för intern migration. Således krävs åtskillnad mellan ansvarsfrågan och framställningen av hot som skapar en säkerhetsdiskurs i relation till klimatdriven migration. Piguet (2008 s.9) skriver i sin rapport för UNHCR om ansvarsfrågan och belyser både den långsiktiga och akuta hanteringen:

“It seems that two possibilities can be envisaged with regard to this: on one hand, an increased international cooperation with a view to collective burden sharing of assistance and prevention in countries confronted with disasters, and on the other, the opening of emigration channels with the recognition of environmental push factors in subsidiary international instruments of protection such as temporary protection schemes. This second option seems more viable for urgent cases but brings with it numerous problems, in particular the question of responsibility for the displacement of the person from the disaster zone to the receiving zone” (Piguet 2008 s.9).

Det beskrivna hotet som riktas mot sårbara individer bör enligt de berörda FN-organen hanteras med hjälp av anpassningsplaner och regelverk såväl nationellt som internationellt för att människors säkerhet inte ska drabbas av bristande policyåtgärder. Till detta hör att FN vill fokusera på kapacitetsbyggande på statsnivå vilket innefattar finansiering för att kunna skapa säkra migrationsvägar och hantera problem som kan uppstå när människor omlokaliseras sig (IOM 2014 s.65). I enlighet med den teoretiska beskrivningen av mänsklig säkerhet skapas hot mot individer både inom staten, genom grundläggande resurser som stater förser sin befolkning med, samt utom staters kontroll som globala problem (Dalby 2013 s.123-129). Att FN-organen talar om migration som klimatanpassning tyder på att det finns en långsiktighet i att försöka arbeta förebyggande för att migrationen varken ska ske under tvång eller ses som ett hot. Att FN väljer att inte framställa migrationen som ett hot i sig för att istället främja internationellt samarbete visar även på att det finns en medvetenhet om de diskursiva konsekvenserna för hur frågan behandlas genom olika språkliga framställningar. Mänsklig säkerhet ur det teoretiska perspektivet riktar kritik mot nationella säkerhetsdiskurser som bidrar till att skapa osäkerhet istället för att arbeta förebyggande (Floyd 2013 s.22-27). Detta stämmer in på de storylines FN-organen väljer att använda sig av för att främja det mänskliga säkerhetsfokus i praktiken och avvärja påståenden om att klimatomigration är en direkt orsak till konflikt och instabilitet.

Genusperspektivet som framförallt återfinns i IOM:s rapport (2014 s.102-106) förhåller sig främst till den mänskliga säkerhetsdiskursen och hur sårbarhet kan

yttra sig på olika sätt mellan män och kvinnor. IOM menar att det inte finns tillräckligt med forskning som förklarar kopplingen mellan genus och migration i förhållande till klimatförändringar men att detta kräver uppmärksamhet i policyarbetet. Liksom Detraz (2013 s. 166) beskriver situationen får det feministiska säkerhetsperspektivet ett förhållandevis marginellt utrymme men inkluderas ändå i andra formuleringar som syftar till mänsklig säkerhet ur ett bredare perspektiv där de mest sårbara individerna ska skyddas, oavsett kön. Dock finns enligt feministisk forskning ofta en maskulinitetsnorm som bidrar till att policy och regelverk inte anpassas för att bidra till att motverka ökade eller fortsatta ojämlikheter mellan könen (Detraz 2013 s. 156-157). Ur det perspektivet är det trots IOM:s uppmärksammande av frågan nödvändigt att säkerställa att de genusanalyser som förespråkas även genomförs och används i praktiken. Det saknas i rapporten tydliga riktlinjer för hur detta ska genomföras och genusperspektivet kan gå förlorat om man inte tar hänsyn till könsspecifika skillnader i sårbarhetsfrågan.

5 Diskussion och slutsats

Sammantaget präglas både den svenska och internationella debatten om klimatmigration av en säkerhetsdiskurs trots att värderingarna om vad som anses hotat och skyddsvärt skiljer sig åt i flera avseenden. Gemensamt uttrycker både den svenska regeringen samt FN-organen IOM och UNHCR att det krävs ytterligare nationell och internationell samordning genom policy och regelverk då bristen på detta skapar en osäkerhet. Osäkerheten bidrar både till att frågan om klimatmigration nedprioriteras internationellt och att det skapas en nationell ovilja att agera utan ett solidariskt samarbete mellan resursstarka, potentiella mottagarländer av klimatmigranter.

Den svenska diskursen har av regeringen och remissinstansernas uttalanden att döma påverkats starkt av den migrationspolitiska utvecklingen i Sverige och Europa efter det ökade antalet asylsökande år 2015. En analys av kopplingen mellan klimat och migration saknas i SOU-rapporten då man beslutat sig för att utmönstra delar av utlänningslagen för att minska mängden asylsökande i Sverige. Detta visar på att man i den svenska diskursen inte adresserar klimat och migration annorlunda från övrig migrationsforskning. Diskursen i Sverige präglas främst av ekonomiska argument kring en mer restriktiv migrationspolitik som förväntas gynna de nationella intressena. Till detta hör att regeringen betonar den internationella solidariteten och samarbete som kräver tydligare lagstiftning och krav på övriga medlemsländer i EU och FN att ta ett större gemensamt ansvar i migrationsfrågan. Flera partier och remissinstanser poängterar dock att det oavsett internationella bestämmelser kommer att krävas en nationell skyddsgrund för att kunna hantera det ökande antalet klimatmigranter i världen.

Den svenska regeringen har i frågan om klimatmigration använt sig av storylines som främst tyder på en nationell säkerhetsdiskurs där okontrollerad migration oavsett klimatdrivna orsaker beskrivs som ett nationellt hot. Den förhållandevis restriktiva migrationspolitiken som införts i syfte att minska invandringen och belastningen på svenska myndigheter motiveras genom uttalanden om att anpassa den svenska lagstiftningen till internationella riktlinjer och minimikraven inom EU-rätten. Utredningar visar att det svenska migrationsverket saknade beredskap för att hantera det ökade antalet ärenden år 2015. Genom att införa en mer restriktiv migrationspolitik som tar bort klimatmigranter från den politiska agendan skjuts hanteringen av frågan fram som ett framtida problem. Att ta bort en nationell skyddsgrund från den svenska lagstiftningen kommer att leda till att det saknas juridiska ramar för hur framtida fall av klimatmigration ska hanteras vilket återigen kan bidra till en undermålig beredskap. Syftet att värna om den nationella säkerheten och legala och reguljära migrationsvägar motverkas på så sätt genom avsaknaden av beredskap för att skapa dessa. För de svenska partierna som är för en mindre restriktiv migrationspolitik

och vill skydda den mänskliga säkerheten skulle en nationell skyddsgrund vara ett argument som kan bidra till både nationell och mänsklig säkerhet. Tidigare forskning av bland annat Adger et al. (2014 s.758-766) menar även att ett större fokus behöver läggas på den mänskliga säkerheten vilket en dominerande nationell säkerhetsdiskurs kan hindra, detta visar på en diskursiv begränsning för den framtida hanteringen av klimatdriven migration.

Till skillnad från den svenska säkerhetsdiskursen har FN-organen IOM och UNHCR ett tydligt fokus på den mänskliga säkerheten och poängterar att det inte finns några direkta kopplingar mellan klimatförändringar och osäkerhet. Däremot behöver komplexiteten i länkarna mellan klimat, migration och osäkerhet uppmärksammas och arbetas med långsiktigt för att skydda individer från situationer där de blir sårbara. FN som i många andra frågor prioriterat den nationella säkerheten i fredsbevarande syfte har i klimatfrågan uppmärksammat att det är ett globalt problem som inte följer nationsgränser. Genom att använda en problemframställning som inte genom språket bidrar till att förstärka bilden av migration som ett hot menar man att möjligheterna för samarbete och alternativa lösningar förbättras. Samtidigt finns en oro för att fenomenet med klimatmigration inte tas på tillräckligt stort allvar om fenomenets akuta karaktär förmedlas på rätt sätt. Denna studie visar liksom Methmann och Oels forskning (2015 s.51-52) att resiliens och klimatanpassning håller på att bli det dominerande sättet att hantera klimathotet inom FN, i detta fall med klimatmigration som verktyg.

Vad som visas i studien är att genusanalysen skiljer sig mellan Sverige och FN i det avseende att jämställdhet utifrån klimatpåverkan och migration analyseras i förhållande till det dominerande perspektivet inom säkerhetsdiskursen. Sverige som har en övervägande nationell säkerhetsdiskurs talar om migrationens påverkan på den nationella jämställdheten, integrationen och antalet manliga respektive kvinnliga asylsökande. Det som uppmärksammas är att den nationella jämställdheten försämrats i och med den tillfälliga utlänningslagen och behöver utredas vidare. FN inriktar sig främst på sårbarheten för kvinnor och män i relation till migration och klimatförändringar för vilken genusperspektivet utgör en del av den mänskliga säkerhetsdiskursen. En slutsats är att FN aktivt arbetar med att inkorporera och utvärdera policy och regelverk utifrån ett genusperspektiv men att det går att utveckla betydligt mer på ett sätt som ger en djupare analys av den mänskliga säkerheten. Bland annat genom att inkludera ett intersektionellt perspektiv på genus i koppling till migration vilket även förespråkas av genusforskaren Ursula Oswald (Dalby 2013. 129). För vidare forskning är det fortsatt relevant att undersöka länkarna mellan genus sårbarhet och klimatmigration vilket Detraz (2013 s.158, 166) påpekat i sin forskning ett flertal gånger. Att förstå kopplingarna mellan genus och klimatförändringar är inte bara relevant inom migrationsforskningen utan utgör ett eget forskningsområde för att bidra till att öka jämställdheten såväl nationellt som globalt.

För att sammanfattningsvis knyta an till det metodologiska avsnittet om diskursstrukturering och diskursinstitutionalisering är det inte möjligt att säga att det enbart finns en dominerande diskurs som dessutom fått fäste i institutionella praktiker, sett till hela debatten kring klimatdriven migration. Säkerhetsdiskursen är som beskrivits i tidigare forskning, av bland annat Bettini (2013) samt Methman

och Oels (2015), fortfarande stark men också tudelad som resultatet i denna studie visar. Genom att undersöka både den svenska och den internationella diskursen i FN har två dominerande storylines framkommit, dels för den nationella säkerheten i svensk politik, dels den mänskliga säkerheten inom FN. Ytterligare en säkerhetsdiskurs i form av ett genusperspektiv finns vid sidan av de två dominerande, både i Sverige och FN. Genom att särskilja de olika säkerhetsdiskurserna är det möjligt att visa på att diskurserna är dominerande i sina respektive sammanhang och att de där dessutom fått fäste i den institutionella praktiken. Möjligen är det den skilda uppfattningen om vad som är hotat som bidrar till diskursiva begränsningar för att hantera klimatförändringar och migration i relation till varandra.

6 Referenser

- Adger, W.N. et al. (2014). "Human security". I: *Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. Cambridge University Press.
- Beskow, Linda (2018). "Humanitära konsekvenser av den tillfälliga utlänningslagen". *Röda Korset, rapport*. Billes tryckeri AB.
- Bettini, Giovanni (2013). *Climatised Moves: Climate-induced Migration and the Politics of Environmental Discourse*. LUCSUS, Lund University.
- Biermann, Frank & Boas, Ingrid. (2010). Preparing for a warmer world: Towards a global governance system to protect climate refugees. *Global environmental politics*, 10(1), 60-88.
- Brown, Oli. (2008). *Migration and climate change*. United Nations. [https://www.researchgate.net/publication/253396962 Migration and Climate Change](https://www.researchgate.net/publication/253396962_Migration_and_Climate_Change) Hämtad: 2021-11-17
- Buzan, Barry, Wæver, Ole, & De Wilde, Jaap. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Dalby, Simon (2013). Environmental dimensions of human security. I: *Environmental security: Approaches and issues*. New York: Routledge.
- Detraz, Nicole (2009) "Environmental Security and Gender: Necessary Shifts in an Evolving Debate", *Security Studies*, 18(2), 345-369,
- Detraz, Nicole - Betsill, M. Michele (2009). Climate change and environmental security: for whom the discourse shifts. *International Studies Perspectives*, 10(3), 303-320.
- Detraz, Nicole & Windsor, Leah. (2014). Evaluating climate migration – Population movement, insecurity and gender. *International Feminist Journal of Politics*, 16(1), 127–146.
- Floyd, Rita (2013). Analyst, theory and security: a new framework for understanding environmental security studies. I: *Environmental security: Approaches and issues*. New York: Routledge.

- Hajer, Maarten, & Versteeg, Wytske (2005). A decade of discourse analysis of environmental politics: Achievements, challenges, perspectives. *Journal of environmental policy & planning*, 7(3), 175-184.
- Hajer, Maarten (1997). The politics of environmental discourse: Ecological modernization and the policy process.
- Hajer, Maarten (2006), "Doing discourse analysis: coalitions, practices, meaning". I: *Words matter in policy and planning: discourse theory and method in the social sciences*. Haag: Boom.
- IOM. (2014). *IOM outlook on migration, environment and climate change*. International Organization for Migration.
- Ionesco, D. (2019). *Let's talk about climate migrants, Not Climate Refugees*. United Nations Sustainable Development. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2019/06/lets-talk-about-climate-migrants-not-climate-refugees/> Hämtad: 2021-12-19
- Justitiedepartementet (2021). Lagrådsremiss: "Ändrade regler i utlänningslagen". <https://www.regeringen.se/496b04/contentassets/fba5199a65f348269d82a8e6e146bda9/andrade-regler-i-utlanningslagen.pdf> Hämtad: 2021-11-19
- Matthew, A. Richard (2013). Climate change and security. I: *Environmental security: Approaches and issues*. New York: Routledge.
- Methmann, Chris & Oels, Angela. (2015). From 'fearing' to 'empowering' climate refugees: Governing climate-induced migration in the name of resilience. *Security Dialogue*, 46(1), 51-68.
- Naturskyddsföreningen (2021), "Ändrat klimat driver människor på flykt" <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/andrat-klimat-driver-manniskor-pa-flykt/> Hämtad: 2021-11-17
- Piguet, Etienne. (2008). New issues in refugee research. *UNHCR Research Paper (2018-153)*.
- Regeringskansliet (2017). Nationell säkerhetsstrategi.
- UNHCR (2011). *Convention and protocol relating to the status of refugees*. <https://www.unhcr.org/protection/basic/3b66c2aa10/convention-protocol-relating-status-refugees.html?query=Convention%20and%20protocol%20relating%20to%20the%20status%20of%20refugees> Hämtad: 2021-11-17
- SFS 2005:716. *Utlänningslag*.

SOU 2020:54. En långsiktigt hållbar migrationspolitik. *Betänkande av Kommittén om den framtida svenska migrationspolitiken (Migrationskommittén).*

Sciubba, Jennifer, Lamere, Carolyn & Dabelko, D. Geoffrey (2013). Climate change and security. I: *Environmental security: Approaches and issues*. New York: Routledge.

Winther-Jørgensen, Marianne – Phillips, Louise, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

